

[Jette Pors]

freds med, for det bør være forældrenes ansvar.

Hertil kommer det paradoks, at eleverne som regel prøves på samme niveau, nemlig grundkursusniveau, selv om der er blevet undervist på forskellige niveauer. Det giver anledning til undren i mange hjem, at et barn, der måske har fået 11 i problemregning ved folkeskolens afgangseksamen efter 9. klasse, pludselig får 6 i matematik, når han eller hun kommer i gymnasiet. Forældrenes reaktion vil i langt de fleste tilfælde være: Det er også, fordi de ikke lærer noget i folkeskolen!

De få og ofte fagligt diffuse prøvemuligheder og det forhold, at eleverne selv kan bestemme, om de vil gå op eller ej, blev indført uden CD's støtte, men det kan da godt være, at fortalerne for systemet kæmpede kampen i den bedste mening.

De ikkebøglige elever blev ikke tvunget til prøver og dermed til nederlag, men man overså vores advarsler om, at disse elever i de fleste tilfælde samtidig blev frataget muligheden for at dokumentere, hvad de er gode til, og at samfundet i vid udstrækning kræver dokumentation for færdigheder, som eleven måske har, men ikke har eksamensbevis på.

Vi er enige med dem, der siger, at vi skal fokusere på, hvad eleven kan, frem for hvad han eller hun ikke kan, men man kan altså ikke få øje på det ene uden også at se det andet. Man skal i hvert fald ikke gøre eksamens- og prøveformerne så grynedede, at man ikke kan se noget som helst, og det er desværre det, der er sket.

Vi vil gerne have en eksamensform, som er til at gennemskue for alle interesserede parter, og som samtidig afspejler, hvad eleven reelt har af faglig indsigt, når han eller hun forlader folkeskolen, og det nærmeste, jeg kan komme det, er den tidligere realeksamensmodel.

Jeg håber, at vi i dag får en fordomsfri, men fri debat, og at partierne vil markere, hvor de står i dette spørgsmål.

Besvarelse

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Med denne forespørgsel og med den skriftlige og den mundtlige begrundelse har CD peget på et meget væsentligt problem i det nuværende prøvesystem i folkeskolen, nemlig dette,

at der ikke nødvendigvis er overensstemmelse mellem undervisningsniveau og prøveniveau. Prøvesystemet blev konstrueret som et led i det kompromis, der førte til vedtagelsen af skoleloven af 1975. Det var et kompromis, hvor begge parter fik, hvad ingen havde ønsket: Den ene part fik prøverne, og den anden part fik lov at ødelægge dem. Sådan kan det gå.

Dengang var det sådan, at ca. 40 pct. af alle elever ville have modtaget undervisning på grundkursusniveau i 9. klasse. Prøverne efter 9. klasse bygger på dette undervisningsniveau, så i 1970'erne var der altså dog for 40 pct. af eleverne overensstemmelse mellem undervisningsniveau og prøveniveau. Allerede dengang kunne man diskutere, om det var rimeligt, at 60 pct. kun skulle have mulighed for at gå til prøver, som ikke passede til det niveau, de blev undervist på, men nu er det altså blevet langt mere grotesk, idet kun ca. 10 pct. går på grundkursus, og det vil sige, at hele 85-90 pct. af samtlige elever i 9. klasse går til prøve på et niveau, der slet ikke passer til det niveau, de er undervist på.

Jeg giver fru Jette Pors ret i, at denne skævhed bør rettes op, og det er et af de områder, som regeringen vil foreslå ændret ved en kommende reform af folkeskolen.

CD ønsker, at det skal være tvunget for eleverne at gå til disse prøver. Det mener jeg ikke er nødvendigt. Sagen er, at vi i dag er oppe på ca. 98 pct. deltagelse i 9. klasse-prøverne på trods af det forhold, jeg lige nævnte. Det er en meget stor deltagelse. Selv elever med store vanskeligheder ønsker at gå til prøve; det vidner ansøgninger om dispensationer om. De fleste vil altså gerne have et bevis på, hvad de kan. Hvorfor skal vi så tvinge de sidste par procent?

Jeg synes heller ikke, at det er rigtigt, at man forsyner eleverne med obligatoriske stempler. Det ville også være med til at gøre prøverne for højtidelige og give det billede af dem, at det er et krav, samfundet stiller til eleverne. Sagen er, at prøverne er et tilbud eller en hjælp til eleverne og til lærerne, og derfor mener jeg, at det vil være klogt at fastholde, at de er frivillige.

Regeringen har til gengæld ikke noget imod at give mulighed for karakterer og eventuelt prøver i flere fag, end vi har nu, men det skal altså i givet fald være frivilligt. Jeg har i øvrigt allerede i foråret 1991 givet enkelte skoler lov